

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619202558
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5619202558.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcu: Ing. J. R., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R., K. XXX/X, právne zastúpený: JUDr. Dušan Janči, advokát so sídlom K. R., H. XXX, proti žalovanému: R. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., F. J. XXX/XX, právne zastúpený: JUDr. Vlastimil Petřek, PhD., advokát so sídlom Y., V. T. F. X/XX, o zaplatenie 300,90 EUR s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 10C/36/2019-112 zo dňa 14. septembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 300,90 EUR, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 300,90 EUR od 20.8.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z predložených dôkazov mal preukázanú dôvodnosť žaloby, preto jej v celom rozsahu vyhovel. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný mal dňa 20.7.2017 poškodiť časť žalobcovho trávniku o výmere 2,5 x 2,7 m tým, že ho polial jedlým olejom a trávnik sa znehodnotil, vyschol. Žalovaný protiprávnym konaním naplnil skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a žalobca bol v správnom konaní odkázaný na náhradu škody na civilné konanie. Viazaný rozhodnutím správneho orgánu o vine žalovaného posudzoval len spornú výšku 300,90 EUR za sanáciu trávniku, pretože sumou z priestupkového konania nebol viazaný. Žalobca si dal opraviť trávnik spoločnosti DecoGarden O. Z. A., ktorá si za poskytnutú službu vyfaktúrovala sumu 300,90 EUR. Svedkovia (p. J. R. a p. E. R.) zhodne uviedli, že trávnik začal po obliatí olejom vysychať a bolo potrebné pristúpiť k jeho oprave, pretože na trávniku sa hráva dvojročný syn žalobcu. Trávnik začal vysychať ešte v deň incidentu a nasledujúci deň sa vysychanie zvýraznilo a pokračovalo aj do častí, ktoré neboli priamo zasiahnuté. V zmysle judikatúry predstavuje skutočná škoda majetkovú hodnotu, ktorú treba vynaložiť na uvedenie veci do pôvodného stavu a ujma predstavuje zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodovou udalosťou. Žalobca uviedol, že bol nútený vymeniť trávnik tak, že odstránil aj zeminu pod ním. Fakturované výdavky spoločnosti, ktorá vykonala sanáciu, obsahujú sumu nielen za trávnik, ale v nákladoch je započítaný aj substrát, práca odborníkov a ich cestovné náhrady. Z predloženej faktúry mal preukázanú účelnosť vynaložených financií a svedkyňa potvrdila, že faktúra bola aj reálne uhradená. Žalobcovi priznal nárok aj na úroky z omeškania od 20.08.2019, pretože si ich takto žalobca uplatnil a súd nemôže rozhodovať nad rámec uplatnený žalobou. Výsluch manžela svedkyne p. O. Z. A. sa rozhodol nevykonať, pretože zistený skutkový stav bol pre posúdenie veci dostatočný a jeho vykonanie by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Svedkyňa navyše

uviedla, že mená (sporových strán) neboli povedomé ani jej manželovi, ktorý si na uvedený prípad nepamätal a nebol predpoklad, že by pri výsluchu uviedol také skutočnosti, ktoré neuviedla ona a ktoré by mali vplyv na výsledok sporu. V posudzovanom prípade naturálna reštitúcia neprichádzala do úvahy a nebola možná ani z objektívnej príčiny, pretože sporové strany ako susedia majú dlhodobu narušenú susedskú vzťahy a bolo by nespravodlivé vyžadovať od žalobcu, aby žiadal od žalovaného naturálnu reštitúciu. O trovách konania rozhodol podľa zásady procesného úspechu v konaní a žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v celom rozsahu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že žalobca využil situáciu na výmenu nielen poškodenej časti trávnik, ale opravu vykonal v podstatne väčšom rozsahu. Preto navrhoval dokazovanie zamerať spôsobom, aby sa preukázalo, či rozsah objednaných služieb má príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou alebo prevyšuje potreby prác a materiálu na uvedenie poliateho trávnik a dlažby do pôvodného stavu (restitutio in integrum). Súd prvej inštancie nezohľadnil, že v priestupkovom konaní mu už bola uložená povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 54,- EUR ako náhrada škody. Preto mala byť uplatnená výška škody ponížená o 54,- EUR, alebo mal žalobca preukázať škodu vo výške 300,90 EUR + 54,- EUR. Druhým odvolacím dôvodom je, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, a týmto porušením dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nezaoberal sa tým, či rozsah objednaných prác možno viazať výlučne na kauzalitu v podobe vzniknutej škody alebo aj na ďalšie okolnosti, akými sú vôľa a zámer žalobcu objednať si aj práce a materiál nad rámec vzniknutého poškodenia. Preto navrhovali výsluch p. Z. A.. Z jej výpovede vyplynulo, že objednávku prijal a realizoval jej manžel, ktorého súd odmietol vypočuť. Tento dôkaz bol najdôležitejším dôkazom k celému obsahu uplatneného nároku. Odmietnutím vykonania dôkazu, teda nesprávnym postupom mu súd znemožnil realizáciu jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd sa v konaní nezaoberal otázkami, či bolo nutné poškodený trávnik vymeniť a nestačilo ho len dosiať alebo pohnojiť, či sanačné práce nemohli byť vykonané firmou, ktorá má sídlo v okolí bydliska žalobcu a nevznikli by tak náklady na prepravu a či sa práce týkali výlučne opravy poškodenej časti trávnik alebo sa vymieňala aj iná časť. Podstatou jeho procesnej obhajoby nebolo spochybňovanie reálneho vykonania prác firmou, ktoré súd prvej inštancie obhajoval v bode 25. rozsudku, ale opodstatnenosť ich vykonania vo vzťahu k odstráneniu škodlivých následkov spôsobených jeho konaním, ktoré je od ich prevedenia potrebné odlíšiť, resp. preukázať inými dôkazmi, než samotným vykonaním. Žalovaný nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, pretože v konaní ani nebolo preukázané, že jedlý olej spôsobuje vysychanie trávnik. Žalobca navyše neuniesol dôkazné bremeno, že bolo potrebné odstrániť škodlivé následky zvoleným spôsobom a v danom rozsahu, a toto bremeno prenáša na 85-ročného žalovaného. Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Žalobca k odvolaniu žalovaného uviedol, že s týmto nesúhlasí. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a je vydaný na základe objektívne zisteného skutkového stavu, je preskúmateľný a zrozumiteľný. Tvrdenia žalovaného považuje za scestné a účelové v snahe vyhnúť sa náhrade škody. K rozsahu vykonanej úpravy uviedol, že škodu popísal už v priestupkovom konaní a rozsah vykonaných prác dokladuje aj rozpis položiek vo faktúre. Svedkyňa p. Z. A. uviedla, že nie je možné vymeniť len poškodené časti trávnik, ale je potrebné vymieňať celé pláty trávnik a do šachovnice, preto vznikajú aj prebytky. Správny orgán ho nezaviazal na úhradu žiadnej škody v priestupkovom konaní, pretože táto nebola v správnom konaní spoľahlivo zistená a nie je pravdou, že by napadnutý rozsudok priznával náhradu škodu duplicitne. Ak navyše žalovaný tvrdí, že súd neskúmal, či bolo potrebné vymeniť trávnik v danom rozsahu, toto potvrdil svojimi výpoveďami ale aj výpoveďou svedkýň. Odmietnutie výsluchu p. Z. nie je skutočnosťou, pre ktorú by boli naplnení odvolacie dôvody. Svedecká výpoveď p. Z. A. bola dostačujúca, pretože popísala proces výmeny trávnik a potvrdila aj správnosť faktúry. Z jej výpovede tiež vyplývalo, že jej manžel si túto objednávku už nepamätá, preto postup súdu v jeho nevykonaní považuje za správny. V čase výmeny trávnik nebolo jasné, akou tekutinou bol poliaty, k jej pôvodu sa žalovaný vyjadril až neskôr. Ako uviedla p. Z. A., výmena takej malej plochy sa väčšinou nerealizuje alebo sa realizuje popri inej, čo opäť svedčí o obtiažnosti zabezpečiť výmenu poškodenej časti trávnik a o opodstatnenosti výberu tohto dodávateľa. Žalovaný počas celého priebehu konania nenavrhol alebo nepredložil dôkaz, ktorým by preukázal, že došlo k výmene väčšej časti trávnik ako bolo potrebné. Jediným navrhnutým dôkazom bol výsluch p. Z. A., ktorý však nepriniesol žiadne nové skutočnosti a na otázky poskytol odpovede nie v súlade s názorom žalovaného. Prenesenie dôkazného bremena je účelové a nepravdivé, pretože on dôkazné bremeno každého svojho tvrdenia uniesol aj s ohľadom na

opodstatnenosť vynaložených nákladov čo potvrdil aj súd. Žalovaný mal svoje dôkazné tvrdenia podložiť. Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu v stanovenej lehote nevyjadril.

5. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 387 ods. 1 CSP ako správny potvrdil.

6. Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré v takom prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keď zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevysporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

7. Odvolací súd zo skutočností zadokumentovaných v spise dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie, dospel k správne právnemu názoru a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v zmysle § 220 CSP.

8. K odvolaciemu dôvodu žalovaného, že dokazovanie nesmerovalo k zisteniu, či rozsah prác odzrkadľoval skutočný stav vzniknutej škody a nie je nad rámec a prevyšuje potreby práce a materiálu, považuje odvolací súd za nedôvodný. Výsluchom svedkyne p. Z. A. bol súdu ozrejmenejší postup výmeny trávnik a bol aj vysvetlený rozpis vykonaných prác z faktúry a jej jednotlivé položky. Preto pokiaľ svedkyňa, ktorá tieto služby poskytuje, pozná proces a mechanizmus výmeny trávnikov, nebolo by dôvodné pochybovať o nesprávnom postupe, navyše keď žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, že by malo dôjsť k výmene podstatne väčšej plochy trávnik. Poškodený trávnik sa vymieňa po plátoch do šachovnice a pri malej výmere logicky vzniká väčší počet prebytkov ako pri väčších výmerách. Aj vzhľadom na relatívne malú vymenenú plochu, bolo potrebné vykonať práce a dodať príslušný materiál a tieto práce v konečnom dôsledku boli vyúčtované vo výške 300,90 EUR. S namietanou zásadou restitutio in integrum sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal v bode 31 rozsudku a zohľadnil aj osobitosti prejednávanej veci, najmä komplikovaný stav strán sporu ako susedov.

9. V priestupkovom konaní pred správnym orgánom nebola žalovanému uložená povinnosť uhradiť žalobcovi ako poškodenému sumu 54,- EUR (č.l. 12 spisu), ale „správny orgán určil pre potrebu rozhodovania v priestupkovom konaní výšku spôsobenej škody 54,- EUR na základe vyjadrenie p. H. ... , správny orgán ju nepokladá za spoľahlivo zistenú, škoda nebola dobrovoľne uhradená, preto správny orgán v zmysle § 70 ods. 2 zákona o priestupkoch odkazuje poškodeného s nárokom na náhradu škody na príslušný súd“. Uvedené rozhodnutie mal k dispozícii aj žalovaný, preto jeho argumentácia, že bol zaviazaný na náhradu škody duplicitne nie je pravdivé a odvolací súd ju nepovažuje za právne relevantnú.

10. Výšku uplatnenej škody, tak ako ju súd prvej inštancie zistil z faktúry, považoval aj odvolací súd za opodstatnenú a dôvodnosť položiek bola objasnená a vysvetlená svedkyňou p. Z. A.. Zo spisu mal odvolací súd preukázané, že výmena menšieho rozmeru trávnik nie je jednoduché vymeniť samostatne, ale väčšinou sa realizuje popri inej objednávke, ako aj uviedla svedkyňa. Preto ďalšie odvolacie námietky žalovaného o výške škody považuje za irelevantné s odkazom na svedeckú výpoveď a vyjadrenie žalobcu, že sa snažili kontaktovať aj iné spoločnosti, ktoré boli buď zaneprázdnené alebo takú malú plochu neopravujú. Uvedené vysvetľuje, prečo si žalobca vybral dodávateľa/zhotoviteľa diela nie z blízkosti obce.

11. Súd prvej inštancie sa dôkladne v odôvodnení vysporiadal aj so skutočnosťou, prečo nevykonal výsluch p. Z.. Z výsluchu jeho manželky p. Z. A. vyplynulo, že faktúru vystavila jej firma, jej firma aj práce vykonala, ale uviedla, že manžel si nespomína na mená sporových strán. Preto správne súd prvej inštancie v bode 30. napadnutého rozsudku konštatoval, že výsluch tohto svedka nevykoná. Skutkový stav bol zistený dostatočne a vykonávanie ďalšieho dokazovania by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Zo svedeckej výpovede p. Z. A. boli objasnené skutočnosti, ktoré boli potrebné

pre zistenie skutkového stavu. Aj vo vzťahu k námietkam žalovaného odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že nie je predpoklad, že by výsluchom p. Z. boli zistené také skutočnosti, ktoré neuviedla jeho manželka a ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

12. Odvolacie námietky žalovaného, že sa súd prvej inštancie v konaní nezaoberal otázkami, či bolo potrebné trávnik vymeniť, danou firmou a v akej nevyhnutnej forme bola realizovaná výmena, považuje odvolací súd za neopodstatnené. V konaní bolo dostatočne preukázané, že bolo potrebné vymeniť poškodenú časť trávniku stanoveným spôsobom, že táto oprava bola nevyhnutná vzhľadom na to, že na trávniku sa hráva dvojročný syn žalobcu. Súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s tvrdením, prečo žalobca oslovil danú firmu, resp. prečo opravu nevykonali iné spoločnosti, ktoré majú sídlo bližšie k poškodenému miestu, teda že boli dôvodne uhrádzané všetky náklady spoločnosti uplatnené za realizáciu nového trávniku. V konaní bolo preukázané, že výmena trávniku sa vykonala v nevyhnutnej výmere. Odvolací súd v tejto súvislosti odkazuje na výpoveď p. Z. A., ktorá potvrdila, že trávnik sa vymieňal po celých plátoch a nie po poškodených kúskoch, pretože hrozilo, že menšie časti trávniku sa nezakorenia. Na tieto otázky, ako aj ďalšie námietky žalovaného, súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku reagoval a jeho rozhodnutie bolo odôvodnené v súlade s § 220 CSP, preto námietky žalovaného, že rozsudok trpí vadou, nie sú správne.

13. Odvolací súd stručne uvádza, že z obsahu podaného odvolania je zrejmé, že žalovaný sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu tak, ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozsudku a súdu opakovane predkladal svoje subjektívne právne závery, ku ktorým mal súd prvej inštancie dospieť. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

14. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a žalovaný ani v odôvodnení neuviedol také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu zmeny alebo zrušenia a vrátenia rozsudku súdu prvej inštancie na nové konanie. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s odkazom na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ale aj na vyššie uvedené dôvody, ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal nárok náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

16. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)